

HISTORIA –
FUNDAMENTY
WSPÓŁCZESNOŚCI

ELŻBIETA
PAPROCKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania do historii dla szkoły podstawowej. Zakres podstawowy

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Strona redakcyjna

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Witkowska

Recenzja merytoryczna – dr Danuta Koper

Agnieszka Szawan-Paras

Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć/lekcji

Quo vadis republika? Od kryzysu republiki do cesarstwa rzymskiego.

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

klasa 1/45 minut

Cele lekcji:

Po lekcji uczeń:

- nabywa umiejętności analizy SWOT
- dostrzega wpływ podbojów na sytuację społeczną Rzymu
- charakteryzuje rolę G.J. Cezara oraz Oktawiana Augusta w ewolucji ustroju rzymskiego

Metody pracy

- metoda aktywizująca – analiza SWOT
- elementy wykładu,
- praca z książką,
- praca z aplikacjami internetowymi.

Formy pracy

indywidualna, grupowa, zbiorowa.

Środki dydaktyczne:

- podręcznik
- quizziz (tytuł kryzys republiki albo cesarstwo rzymskie)
- learningapps (<https://learningapps.org/6083558>) republika i cesarstwo rzymskie
3 quizy, które mogą posłużyć jako zadania dla uczniów z SPE (quiz 3 republika a cesarstwo dla uczniów – ilustracje i niewiele tekstu do odczytania)

Przebieg lekcji

Nauczyciel stawia problem do rozwiązania: W jaki sposób podboje wpłynęły na przemiany społeczne i gospodarcze w republice rzymskiej? Uczniowie wykonują zadanie 1 z karty pracy *Quo vadis republika?* (zadanie jest szczególnie dedykowane uczniom zdolnym, wymaga myślenia przyczynowo-skutkowego)

Uczniowie na podstawie informacji z podręcznika w grupach 3-4-osobowych wypełniają arkusz analizy SWOT. Nauczyciel może przygotować wersję dla uczniów bardzo uzdolnionych (bez propozycji uzupełnień) i wersję prostszą – wyposażoną w sformułowania, które uczniowie przyporządkują do odpowiednich miejsc arkusza SWOT. Po wypełnieniu arkusza uczniowie przedstawiają wyniki pracy grup.

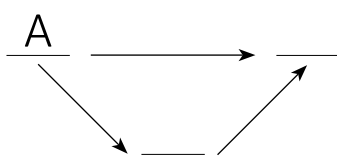
Nauczyciel przy pomocy wykładu omawia rolę G.J. Cezara oraz Oktawiana Augusta w schyłkowym okresie republiki i początkach cesarstwa, wskazuje momenty przełomowe dla przemian ustrojowych.

Uczniowie w grupach dostosowanych do indywidualnych możliwości wykonują zadania z aplikacji quizziz (trudniejsze) i learningapps (zadania łatwiejsze).

Karta pracy

Republika rzymska w dobie podbojów

1. Na podstawie tekstu z podręcznika uzupełnij schemat przyczynowo-skutkowy odpowiednimi literami, tak aby tworzył logiczną całość

- A. Podboje Rzymu
- B. Gospodarstwa rzymskie popadały w ruinę
- C. W Rzymie powstała nowa grupa społeczna – proletariat, który był zależny od swoich możnych patronów
- D. Rozwój nowej gospodarki opartej na pracy niewolników
- E. Wieloletnia służba wojskowa obywateli rzymskich

2. Uzupełnij arkusz analizy SWOT – Republika rzymska w dobie podbojów

Mocne strony	Słabe strony
Szanse	Zagrożenia

Komentarz metodyczny:

Analiza SWOT uczy myślenia strategicznego i może mieć zastosowanie w różnych sytuacjach życiowych, zawodowych. Dzięki niej uczeń doskonali kompetencje społeczne (współpraca w grupie, uzgadnianie stanowisk) oraz proces podejmowania decyzji. Nauczyciel może zróżnicować poziom trudności: uczniowie, którzy nie są szczególnie zainteresowani historią otrzymają zestaw haseł do wpisania do arkusza.

Hasła:

- wzrastające różnice majątkowe utrudniały sprawne funkcjonowanie republiki (np. proletariat z prawem do głosowania, ale bez środków do życia)
- wzrost zamożności państwa i obywateli

- nadmierna eksploatacja prowincji zmuszała Rzym do utrzymania licznych wojsk w celu uniknięcia wystąpień przeciw rzymskiemu panowaniu
- sukcesy militarne przyczyniały się do wzmocnienia pozycji republiki rzymskiej w basenie M. Śródziemnego
- rozwój handlu
- kryzys armii rzymskiej (brak obywateli zdolnych do służby)
- wzrastająca liczba niewolników w państwie to zagrożenie buntem (np. powstanie Spartakusa)